

ČAJ

Pro chvíle pohody

DUBEN 2011

Časopis Autorů Jičínska

Gazel o touze po doteku

V nejisté závratí k Tvým zrakům stoupám
v chvějivé touze po doteku.
Z letmého úsměvu v lásku Tvou doufám
v bezbřehé touze po doteku.
Nevnímám šerík, jež Tvá ruka v kytici váže,
na ruku přeněžnou nábožně hledím
v svíravé touze po doteku.
Neskromnou nadějí srdce své hladím
v horečné touze po doteku.
Zatímco šerík, těžký svou vůní, se ke stolu kloní,
záminku hledám a v mysli se soužím
v zimničné touze po doteku.
Zdráhá se má ruka – bolestně toužím
v bezradné snaze po doteku.

Josef JINDRA

55

Vážení čtenáři,

do dubnové ČAJovny jsem si dovolil pozvat opět po čase hosta ze zahraničí. **JÁN POCHANIČ** patří mezi úspěšné autory, „medaile“ sbírá na literárních soutěžích, jak na běžícím pásu, a právě na Literární vysočině v Chotěboři jsme se setkali poprvé. Slovo dalo slovo, a tak se s jeho krátkými prózami můžete seznámit i Vy. Jeho tvorba je věnovaná především dětem, ale myslím si, že neuškodí, když si trochu zopákneme krásnou slovenštinu a dozvíme se řadu zajímavých věcí, třeba jak se vaří zeleninová polévka pro sportovce (viz **ZIMNÁ ZELENINOVÁ OLYMPIÁDA**, str.3 - 4) nebo třeba něco o Tokajském víně (viz **TOKAJSKÉ ČUDĚSÁ**, str. 7- 8), ale i řadu dalších zajímavostí.

Sobotecký **JOSEF JINDRA** se v rozhovoru přiznává „**ŠRÁMKA MÁM RÁD CELÉHO**“ (str. 9-13). Zároveň se seznámíme s jeho novou sbírkou „**STRÍPKY V ZEMI**“ (13-15) a především s poezií v ní obsaženou.

VÁCLAV TESLÍK je čtenářské veřejnosti znám jako básník, ale občas se pouští do prozaických úvah jako v příspěvku „**TĚŽKÉ JE PŘESVĚDČIT SEBE, NATOŽ BLIŽNÍHO**“ (16).

Tak dobrou chuť, vlastně **DOBŘE POČTENÍ!**

Váš Václav Franc

ČAJ pro chvíle pohody

č.55 , duben 2011, ročník X

Vydáno 5. dubna 2011 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozev dřevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

HOST ČAJE:

Ján Pochanič (* 2.6.1978 †)

Kde bolo, tam bolo, bola raz jedna nemocnica. Nebola to celkom obyčajná nemocnica, lebo sa v nej diali zaujímavé veci. Tak, napr. pred 32 rokmi som sa v nej narodil ja (a to je prosím pekne, závažný úkaz!). Izba číslo 3, posteľ pri okne, (pre puntičkárov môžem uviesť, že posteľ bola otočená severne od obrazu, ktorý, dajme tomu, skrášľoval toho času moju izbu.), to bol priestor, kde som necelý týždeň oddychoval a naberal sily do ďalšieho života. Už popis a vybavenie nemocnice predurčuje, že išlo o nemocnicu v Michalovciach.

Keďže som sa narodil 2.6. (1978) a všade navôkol dozrievali čerešne, stali sa mojím najobľúbenejším ovocím, až dovtedy, kým som nespoznal banány, ananás a granátové jablko.

Školské časy neboli, ani v mojom prípade ničím výnimočné. Až kým som na hodine matematiky neprišiel na jednu zaujímavú nerovnosť: múdrosť $\neq$ biffovanie. Odvtedy moje napredovanie nabralo celkom iný smer, ktorým sa uberám dodnes. A o tom, že to malo i nejaký zmysel svedčia úspechy, ktoré som získal za ostatné roky. Spomeniem hlavne: Hlavná cena v súťaži O cenu modrého slona 2010 (Liberec), Cena primátora mesta Ilava 2010 (Ilava), Cena predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja 2010 (Brezno), Laureát Chalupkovho Brezna 2009, 2008 (Brezno), 2. miesto v súťaži Tak píšem ja 2009 (Žiar nad Hronom), 3. miesto v súťaži Literárne dni Pavla Dobšinského 2009 (Rožňava), 3. miesto v súťaži Literárna Vysočina 2008 (Chotěboř) a pod.

No a keď som na začiatku spomínal, akýsi úkaz, pokojne môžem povedať, že ešte prinajmenšom dva sa v mojom pisateľskom živote zatiaľ ocitli. Ide o rozprávkové CD-čko pre deti: **Abeceda na diskotéke** (GZ Digital Media, Loděnice (ČR), 2009 (2 CD) a o **Písmenkových detektívoch** (Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, 2010).

ZIMNÁ ZELENINOVÁ OLYMPIÁDA

Vo Vancouveri sa tohto roku konali už 21. zimné olympijské hry. Účasť bola medzinárodná, ceny lákavé a tak bolo ozaj o čo hrať. Ako prvá zo súťažiacich sa predstavila slovenská Mrkva a hneď aj vytvorila zeleninový rekord v skoku do hrnca.

I českému Petržlenu sa celkom dobre darilo, no keď prišli na rad Kapusta s Cibuľou, diváci sa pustili do obrovského smiechu. Bodaj by aj nie, veď na seba naobliekali všetko, čo doma v skrini našli. Vraj, vrabce čvirikali, že vo Vancouveri je zima tohto roku tuhá, že až labky k zemi primrzajú. A tak na seba Kapusta naobliekala dve tričká, tri košele a päť svetrov, Cibuľa – tri tielka, štyri blúzky, dve kožené bundy a k tomu ešte v ruke dáždňik (alebo žeby snečník?). Keď prišlo na samotné súťaženie, Cibuľa neskočila ani centimeter...a Kapusta toľko, že sa to ani nedalo zmerať. A tak boli obe podľa najnovších pravidiel zimných olympijských hier diskvalifikované!

Mrkva i Petržlen prejavili svoj cit pre fair play a rozhodli sa, že im pomôžu. Povyžliekali z nich prebytočné oblečenie a nanovo začali s tréningami!

Cibuli a Kapuste sa cvičenie pozdávalo a onedlho už lámali jeden rekord za druhým. Keď sa o tom do počuli ostatné cibule a kapusty, prišli i ony. Prišla dokonca i Kapusta Čínska, či Lahôdková Cibuľka z Talianska.

Keď už mali cvičenie zvládnuté, začali s otužovaním. Najprv ponáraním do krhly, potom skákaním do suda s vodou. A keď už i pri otužovaní prekonávali rekordy, rozhodli sa, že skúsia prekonať Petržlenov rekord.

Rozbehli sa a skočili až do hrnca s polievkou.

A keď k nim doskočila i Mrkva s Petržlenom, zeleninová polievka pre športovcov bola hotová!

FEŠÁCI ZO ZIMNEJ OLYMPIÁDY

Raz, keď vonku neočakávane prituhlo a organizátori zrušili všetky plánované i neplánované preteky, mnohé – len tak v batohoch a taškách pohodene veci športovcov sa rozhodli, že si napriek nepriaznivým poveternostným podmienkam zasúťažia. Ako na potvoru sa im dlho nič nedarilo vymyslieť. Až napokon Zubná kefka vykrikla – *Miss športová taška!* (Veď aj tak sa už dlhšiu dobu hádajú kto je najkrajší? Zubná kefka vystatovala svoje stredne dlhé štetiny, Ponožka vetrací otvor na veľkom palci, Vešiak svoje široké ramená...)

A tak začali s prípravou. Vlastne chceli začať, ale nikto nevedel ako! Zavolali si preto odborníkov naslovovzatých: na vlasy slečnu Tužidlovú, na mejkap pani Mastičkovú, no a na chôdzu – pána Lyžiarku.

Príprava začala s polhodinovým meškaním, pánovi Lyžiarkovi totiž po ceste z ničohonič vyplo viazanie. No nijako to nenarušilo prípravu celej súťaže.

Kým s úpravou vlasov a mejkapom neboli takmer žiadne problémy, s chôdzou i pohybom ich bolo až-až! Veď kto to kedy videl Zubnú kefku behať 10 kilometrov voľnou technikou, či servisné Kladio skákať odpichnutý rittberger? I Vešiak s Handričkou naučiť vzpriamene chodiť po zjazdovke sa zdalo takmer nemožné. No pán Lyžiarka sa nevzdával a každé ráno vyhnal všetkých päť semifinalistov - Vešiak, servisné Kladio, Zubnú kefku, Handričku a deravú Ponožku na čerstvý vzduch zacvičiť!

Vysoké, miestami až prehnané sebavedomie si semifinalisti znižovali zoskokmi zo stredného mostíka. A bolo sa ozaj načo pozeráť. Potom ešte všetci zabehli 5 kilometrov klasicky. A ešte raz. (No to už nikto nevládal a tak ich už len odchodili.) Po týždni náročného tréningu boli všetci vo vynikajúcej forme.

A tak súťaž *Miss športová taška* mohla začať!

Najprv promenádou v domácom úbore a po nej voľným programom. Práve v ňom výborne zabodovala Zubná kefka s tancom, ako správne čistiť zuby a Handrička so svojimi pestrofarebnými šatami.

Na záver súťaže vyhlásil víťazov predseda poroty a zároveň zástupca olympijského zväzu - pán Diplom.

Tretie miesto obsadil Vešiak (to sa dalo čakať) – a získal tak spiatočný výlet do skrine. Druhé miesto obsadila Zubná kefka a vyhrala – letecký zájazd do kúpelne. (Teraz poprosím fanfáry!...Ďakujem.)

Na prvom mieste sa umiestnila Handrička, ktorá vyhrala - atraktívnu okružnú plavbu v automatickej práčke. A bolo i načas (ufúľaná bola totiž statočne!)

NETOPIER NA PLNÝ ÚVÄZOK

V okresnej nemocnici, už viac ako mesiac zápasia s nedostatkom krvi. Z interného hlásia nedostatok 0-ky, z detského AB-čky a z chirurgie nedostatok A-čky i B-čky! Keď, už z toho všetkého začala vrieť krv i v riaditeľových žilách, rozhodol sa konať! Zavolať si na pomoc netopiera Ampulku.

Veď netopiere, už od založenia nemocnice odoberajú krv a vždy majú plné ústa práce. Ampulku nakoniec dlho prehovárať netrebalo, veď odoberanie krvi, majú jednoducho - v krvi! A ťažkú hlavu si z toho nerobia, lebo vedia, že hneď ráno budú mať v kostolnej veži dostatok času sa z toho dajme - tomu "hriechu" vyspovedať.

Ako sme všetci dúfali, Ampulka zostal hneď na nočnú službu. Počas celej noci poletoval po oblohe a hľadal 0-ku pre interné, AB-čku pre detské a A-čku i B-čku pre chirurgické oddelenie.

Keď na druhý deň ráno uvidel riaditeľ nemocnice, koľko krvi nazbieral Ampulka za nočnú, ihneď zavolať terajšiemu ministrovi zdravotníctva a poprosil ho o výnimku – zamestnať netopiera v okresnej nemocnici. Hoci to na prvé počutie znie prinajmenšom zvláštne, minister nezaváhal ani na chvíľku a všetkých Ampulkovým bratov, ušov, tety, sesternice z prvého i šiesteho kolena prijal na plný úväzok.

Celú Ampulkovú rodinu môžeme vidieť lietať iba v noci. To preto, že v rozpise služieb majú vždy nočnú. Ako jediní zo zamestnancov, totiž v noci nikdy nezaspali! A tak si získali riaditeľovu dôveru. No nielen jeho! Predstavte si, že minister zdravotníctva im zo štátneho rozpočtu vyčlenil peniaze na pršiplášte! Vraj, aby odbery mohli robiť aj za nepriaznivého počasia.

Neviem ako vám, no mne sa zdá, akoby tie netopiere pršiplášte vôbec nedávali dole.....

SLIMAČIE REKONŠTRUKCIE

Nebolo to až tak dávno, čo sa slimáky záhradné premávali so svojim domom po lúkach, záhradách, ak zabľúdili i po cestách – ale tie prechádzky, poväčšine nedopadli dobre ... a vystatovali sa svojim domčekom.

Dokonca v noci ani nespávali, aby videli, ako každý obdivuje ich domček.

Raz v noci zašiel slimák Silvo omylom do plechovky so žltou farbou. Blúdil v nej celú noc a keď sa ráno z nej konečne vymotal zistil, že celý jeho dvojizbový dom má novú žltú omietku. Všetkým slimákom sa to náramne páčilo a tak sa ponáhľali k plechovke s farbou. Ako prvý dorazil slimák Slávo, so svojou malometrážnou garsónkou. No prišiel neskoro. Farba v plechovke medzitým vyschla!

Darmo sa Slávo prechádzal a vyvaloval v plechovke, farba mu nechytla ani na podlahu. Keď to uvideli ostatné slimáky, ktoré dorazili za ním, pustili sa do plaču. Ako tak plakali, ani si nevšimli, že ich slzy zmyli farbu zo Silvového domu. A tak sa do plaču spolu s nimi, pustil aj Silvo. Ešte šťastie, že šiel okolo mravec Miro, ktorý im povedal, že na kraji lesa otvorili novučičké stavebniny. Vraj, i on bol objednať nové vchodové dvere do mraveniska.

Slimáky sa veľmi potešili, že na kapustové hody konané každoročne v Zuzkinej záhrade, budú konečne vyparadení. A tak nelenili a vybrali sa všetci do stavebnín. Keď tam uvideli strešné okná, syntetické farby od výmyslu slimačieho sveta, tvárnice, či strešné krytiny, veľmi sa potešili a už aj premýšľali o rekonštrukcii.

Slimák Sebastián dlho nelenil a hneď si dal namontovať strešné okno do spálne. Jeho najlepší kamarát Bohuš si namiesto okna dal opraviť strechu, ktorú mu poškodilo minuloročné krupobitie. Najstarší slimák Dalibor, ktorého už toho roku trikrát vykradli si kúpil bezpečnostné dvere a kované mreže na okno v pivnici.

No v stavebninách dochádzalo aj k iným rekonštrukciám. Štefan si prerobil jednoizbový byt na dvojizbový s vlastným kúrením. A Miloš dokonca vymenil celé bytové jadro! Takto vyparádení sa všetci vybrali do Zuzkinej záhrady. O dva dni už boli pred záhradou. Darmo sa snažili preliezť, či dokonca podliezť plot s novým domom to už nešlo ako pred rokom.

No, keďže výhľad na kapusty tancujúce vedľa papriky bol neodolateľný, nechali slimáky domčeky pred plotom a pobrali sa zatancovať si s kapustou. Do nedele povykrúcali celú záhradku. Nakoniec si ešte odskočili zatancovať sladák do susedovej záhrady, lebo v tej Zuzkinej už sa nevládal nikto postaviť na nohy! A keď už nikto nevládal tancovať ani v susedovej záhrade, pobrali sa slimáky tanečným krokom k svojim domčekom.

No tam ich predstavte si – nenašli!

Dodnes nevedia, či si ich niekto prenajal, schoval, či dokonca ukradol!?

Slimáky záhradné si z toho nič nerobili a vybrali sa naspäť do záhrady na hody. Ostatní si šli zarobiť na nový dom do pekárni, kde robia formu na škoricové slimáky.

Tí odvážnejší sa vybrali do zahraničia, presnejšie do Francúzska, kde vypomáhajú v kuchyni.

Ale pokiaľ mám informácie, nikto z nich sa doposiaľ z Francúzska nevrátil...

VETERNÉ TANEČNICE

Rok čo rok opadávali listy na jeseň zo stromov a tešili sa vyhriatu snehobielu posteľ. Až raz, priletela do lesa zadychčaná sýkorka Silvia, ktorá začula v dedine správu, že táto zima má byť tuhá a mrazy silné ako nikdy predtým! Vraj to dávali v televízii. A keďže všetci v dedine už majú farebný televízor, zdalo sa, že ide o zaručenú informáciu.

Túto správu d'ateľ Damián ihneď vyďobal do všetkých stromov. Je potrebné povedať, že listnaté stromy táto správa poriadne zaskočila. Vôbec neboli na takú zimu pripravené, a tak sa rozhodli bojkotovať. Vraj si tejto zimy nevyzlečú svoj listnatý plášť, ako obvykle. Nechcú totiž dopadnúť, ako osika. Tá to skúšala minulý rok a trasie sa od zimy dodnes!

Koncom novembra sa meteorologické predpovede začali plniť. A do bodky! Prvé decembrové mrazy vyobjímali a vybozkávali všetky listy na stromoch, ktoré z toho zostali, ako prikované. Ba, chvíľu sa i zdalo, akoby z nich mráz vytiahol cez stopku – všetok život. No, trvalo to len dovtedy, kým mrazivý vietor nepustil svoju obľúbenú pesničku. Keď ju začuli listy stromov, ihneď sa dali do tanca. Tango, polka, valčík, ba aj moderné tance tancovali listy všetkých stromov v okolí. Ich tancovaniu nebolo konca kraja! Niektoré konáre stromov to už nevydržali a odpadli od únavy rovno na zem. No i napriek tomu chichúňanie stromov neprestávalo, lebo vietor si púšťal celú zimu pesničku dookola.

Ešte šťastie, že sa tohto roku poponáhľala jar, a už vo februári začali stromom vyrastať nové listy. Tie staré si ešte zatancovali posledný tanec a spoločne odleteli dohnat zimný spánok. Od tej zimy, už vietor zmenil svoj repertoár a púšťá už takú pesničku, pri ktorej stromom na jeseň listy opadávajú rovno – do posteľe.

JANKO HRAŠKO, (NOVODOBÝ) KADERNÍK

Dávno, pradávno plávali v konzervách rozmanité druhy zelenín naložené v sladkokyslom náleve.

O ich frizúru sa staral zeleninový kaderník – Janko Hraško. Presne ten, ktorý pred niekoľkými rokmi žil v chalúpke so starenkou a starčekom. Keďže sa starenka so starčekom vybrali na mesiac do kúpeľov, rozhodol sa Janko Hraško využiť túto chvíľu a vybral sa ta, kde bude veľa ľudí a hlavne veselo.

Po malej chvíľke poézie víťazoslávne vykrikol „hypermarket!“ A čudujsasvete, mal pravdu! Miesto pre Hraška, ako stvorené.

A tak šiel.

Po krátkej prechádzke pomedzi vystavenými regálmi vyskočil rovno do jedného z nich. A predstavte si - rovno do regálu s konzervami.

Už pri vstupe do regálu ho vítala lahôdková kukurica. Susedu jej už druhý mesiac robí červená fazuľa z Mexika. No to nie je všetko! V regáli ešte býval šampiňón a čerstvo zasterilizované uhorky.

Keďže sa pomaly blížil záver otváracích hodín v hypermarkete, Janko Hraško si začal hľadať miesto, kde by sa usadil. Široko – ďaleko nebolo nič pohodlnejšieho, ako prázdna plechovka pohodená na konci regálu. Hraškovi sa do nej veľmi nechcelo, no nakoniec sa do nej nast'ahoval. V plechovke sa mu na počudovanie bývalo fantasticky. Bodaj by nie, keď mu každý deň púšťali pesničky od výmyslu zeleninového sveta.

No nato, aby sa Hraško cítil naozaj dobre, nato si musel založiť kaderníctvo. A tu sa naša rozprávka začína.

Raz v stredu ráno priskočila do novozriadeného Hraškovho kaderníctva štipľavá feferónka, ktorá bola objednaná na trvalú. Janko Hraško mal plné ruky práce, veď práve dokončoval farbenie troch červených fazúl, no feferónke to vonkoncom neprekážalo. Pohodlne sa usadila v kresle a veselo vycerovala svoju stopku v zrkadle.

„Hraško, už sa konečne pusť do roboty!“ zakričala feferónka na Hraška.

Janko Hraško pokorne spustil hlavu a začal feferónku strihať. A keďže v hypermarkete práve nefungovalo rádio rozhodol sa na vylepšenie pochmurnej atmosféry, zaspievať kadernícku pieseň.

„Strih sem, strih tam, ja ťa krásne ostrihám! Ja ťa krásne ostrihám!“ Práve vo chvíli, keď Hraško dospieval posledný refrén pesničky feferónka sa povrtela a milý kaderník – „šmyk!“ Odstrihol feferónke stopku tak, že sa z nej vysypali všetky štipľavé semiačka!

„Tristo Hraškov hrmených!“ zakričala feferónka z plného hrdla, keď uvidela svoju plešinku v zrkadle.

Od hnevu a trošku i od závidosti voči ostatným zeleninám v konzervách sa rozhodla využiť svoje posledné čary. A počarovala všetkým konzervám v regáli.

Našťastie nič z jej čarov sa nenaplnilo, pretože jej štipľavé čary sa pominuli rýchlejšie, ako jej semiačka z hlavy.

TOKAJSKÉ ČUDESÁ

Na samom juhu Slovenska, presnejšie od Veľkej Bary po Viničky a od Slovenského Nového Mesta po Černochovo sa už od nepamäti vyrába najlepšie z najlepších odrôd tokajských vín. Ide o najmenšiu, ale najhodnotnejšiu vinohradnícku a vinársku oblasť na Slovensku.

Ešte predtým, než sa pred nás postaví fľaša 5 či 6 putňového vínného moku v plnej kráse a paráde, čaká na všetkých ľudí, veľa tvorivej práce a roboty. Však len počúvajte...

Deň čo deň, týždeň čo týždeň, (ba niekedy i mesiace) sa strapce hrozna slnia na južne orientovaných teplých svahoch Tokajskej oblasti. Keďže každá cibébka tokajského hrozna je veľká parádnica, z času na čas sa povykrúca za slnkom i na východný či západný svah. Ktohovie, možno práve ono so svojimi kamarátmi zdvihne v nich hladinu prírodného cukru na maximum. Ale nebojte sa, cukrovku z toho nedostane.

Ak už majú cibébky slnenia plné zuby, pardon, strapce zapískajú na typickú Tokajskú hmlu, aby im, tak ako nik iný na svete, pomasírovala a osviežila chrbátiky.

Keď nastane čas obeda, každý strapec si výdatne potiahne z jedál navarených priamo v podzemnej kuchyni. Netreba snáď nikomu pripomínať, že chutnejšej kuchyne niet široko – ďaleko na okolí.

Dobre najedené, do žltá vysnžené a vymasírované cibébky sa ešte ako všetky parádnice navoňajú voňavkou značky BOTRYTIS CINEREA PERSON, ktorej ženy na dedine hovoria jednoducho – pleseň. Touto nezameniteľnou vôňou dodajú neskoršie vínu nenapodobiteľnú chuť a arómu.

Až keď dospeje každá, každučičká cibébka, nadíde deň „D“, kedy sa všetky cibébky z lásky k vínu vydajú za Tokajské víno. Následne sa na Tokajskej vinohradníckej svadbe všetci vytancujú a vystískajú do poslednej kvapky vína.

A ako to na každej svadbe býva, Tokajskú svadbu nevynímajúc, nasleduje pre manželov svadobná noc. Tá v tomto kraji trvá neuveriteľných 24 až 36 hodín! Po svadobnej noci sa čerství novomanželia, ktorí prijali spoločné priezvisko Tokajský, resp. Tokajská, vyberú na svadobnú cestu do dubových sudov na dva roky s plnou penziou.

Keďže dva roky sa minú rýchlo ako kvalitné víno zo stola, ani sme sa nenazdali a už sú doma. Presnejšie na kolotoči, ktorému ľudia z dediny nepovedia nikdy ináč, ako lis.

Ale na ňom sa dlho nezdržia, lebo ich čaká, len si to predstavte výlet v dubových sudoch na celých 4 až 8 rokov. A to všetko All inclusive!

Za tak dlhú dobu vzťah manželov dozrel ako víno, a tak sa z výletu vrátili šťastnejší a spokojnejší ako predtým.

Kým si oni vychutnávali a užívali nasladlý život v sudoch, všetci ostatní im dovtedy vyumývali a vyčistili ich nové pollitrové a sedemdecové byty s presklenou lodžiou.

Dlho nad nimi nazaháľali a ešte v ten deň sa do nich nast'ahovali. A aby ich v sladkom či polosladkom spaní nič nerušilo, zatvorili ich korkovými bezpečnostnými dverami.

Zobudili ich až zvedavé svetlá nervózne blikajúcich neónov v obchodoch, ktoré si chceli na ne bližšie posvietiť. Keďže fľaše s Tokajským vínom boli vystavené na najlepších a najdôstojnejších miestach v obchodoch, času na nejaké tie sladké rečičky veľa nebolo. Snáď len dovtedy, kým si nejaký nedočkavý labužník Tokajské víno nekúpil.

Potom už, ešte stále nervózne blikajúcim neónkam, zostal čas akurát na rozhovor so stolovým vínom, ktorého bolo v regáloch neúrekom. Ale, ako sami hovoria so stolovým vínom niet vôbec reči.

A tak čakajú, a nielen ony, kedy sa opäť v regáloch objaví šarmantné, exkluzívne, výnimočné a pritom lahodné – Tokajské víno.

„Šrámka mám rád celého!“

ROZHOVOR S JOSEFEM JINDROU

Nedávno jsi vydal svoji třetí básnickou sbírku. Co vede člověka, který se celý život zabýval exaktní vědou (chemie), ke psaní poezie?

Tak já jsem nikdy nebyl k poezii hluchý. Tehdy za mlada Šrámek, Seifert, Nezval, Brousek, nepochopený Holan a další. Ale vědu z oblasti chemie a fyziky pevné fáze jsem dělal opravdu s velkým nasazením a snad jsem vůbec nebyl v tom bezvýznamný. S odchodem do důchodu a přípravou ke stěhování do Sobotky došlo k nucenému zlomu v zájmech. Není totiž dost dobře možné vzít si do kůlny na dřevo v Sobotce velice složitá výzkumná zařízení. S obrovskou provozní energií. Můj dobrý

přítel Jaromír Horáček (svého času kulturní jednička Turnova) mě ke psaní přivábil, jiný vzácný přítel - fyzik světového jména Ivan Šolc - mi stále zdůrazňoval, že člověk má v životě nejméně dvakrát naprosto změnit svůj obor zájmu, aby si musel udržovat životní energii, a pak – do třetice - musel jsem dokázat, že moje vnučka (která začala na gymnasiu psát dost úspěšně verše), že je po mně. Úsměvné je, že nakonec Jirí Žáček jí musel předat vítězný diplom ze soutěže turnovských škol u nás doma v Sobotce při obědě, když na slavnosti předání cen v městském kině v Turnově nebyla, neboť její třídu zrovna poslali sbírat po Turnově odhozené odpadky a psí výkaly. Takový je život.

Co jsi psal, než jsi přešel z Turnova do Sobotky?

V podstatě jsem dělal takovou novinářinu. Celostránkové články kritické, polemické i úsměvné, do Pojizerských listů a pak široké reportáže, rozhovory a jakousi krajinomalbu do čtrnáctideníku Týden v Českém ráji. To se mi moc líbilo. Brousil jsem si tak slovní materiál a měl radost, že se články hojně čtou. A ještě do jiných novin. No a pak jsem docela neuměle sestavoval první rýmy. Dodnes s úsměvem vzpomínám, jak slušně mi profesor Horáček naznačoval, že to nestojí za nic. Škoda toho krátkého času, měl jsem se učit lépe a déle. Ale pak už Jaromír nebyl. A s hlediska mého psaní byla škoda, že jsem začal takhle psát až v poslední fázi života. V mládí, když jsem hořel pro vědu, mě mohl vést prastrýc Václav Hejn, nejbližší přítel Šrámkův. Ten by asi také nebyl tolerantní. Tenkrát posuzoval celovečerní Šrámkovské pásmo recitace a hudby, které jsem ještě na škole (dávno před první Šrámkovou Sobotkou) sestavil a zorganizoval. Od té doby zato vím, jak se mají Šrámkovy verše chápat a přednášet a tahá mě za uši, když to někdo říká jinak.

Kdysi dávno jako mladý autor jsem poprvé přijel začátkem července na festival Šrámkova Sobotka a překvapilo mě, že ve městě o festivalu nebyla prakticky ani zmínka, lidi žili mimo festival. Teď je to snad o poznání lepší, ale ... lidi mají jiné starosti?

Sobotka obecná, že jsem tak nezdvořilý, Šrámka nijak nebere. Ví ovšem, že existoval. A že je to teď o něco lepší? To bych se divil. Naopak. Staří vyznavači vymírají a nových je tak málo, že to nestojí za řeč. Ti správní Sobotečtí nadšenci se tradičně snaží, ale kdyby na tom nedělali prázští umělci a studenti, nebylo by Šrámkovy Sobotky. Je mi to líto.

Šrámek, to je prostě nepřehlédnutelná osobnost Sobotky. Shodou okolností náš rozhovor probíhá v době, kdy se Mistr Šrámek před 134 lety narodil (19. ledna 1877). Ty sám jsi jej několikrát výborně zahrál v našich vystoupeních, znáš dodnes mnoho jeho veršů a přiznám se, že když vyslovím ono příjmení, nevybaví se mi fotografie mistra, ale ty. Nejses taky tak trochu rozdvojen? A co máš z jeho tvorby nejraději?

Šrámka mám rád celého, básně ovšem - přiznám - víc. Nad některými jsem již dávno dlouho uvažoval a říkal si, jak je recitovat. Jejich správný přednes mě vždycky nadchne. Jsou takoví recitátoři/recitátorky, bohužel mimo Sobotku. Dělají to tak krásně, až mrazí v zádech nad tou krásou. Když ale člen zdejšího recitačního kroužku, uznávaný zde jako dobrý recitátor, Šrámka jen čte a ještě dělá chyby - o intonaci ani nenluvím - je mi trapně a smutno.

Nakonec Sobotka se hemží významnými osobnostmi, nejen Šrámek, ale letos má výročí třeba Václav Šolc. Víš, že jsi znalec i soboteckého hřbitova pod Humprechtem, kdo ještě další z velikánů tam je pochován?

Na Šolcově lyrice právě dělám, možná - vidí se a říká se - že ta první ještě nebyla zralá, ale hloubka hořkého citu je úžasná. To, že byl pijan a fláma, to je z 90% pomluva. Byl citlivý, romantický a nesmělý. Příklad introverta par excellence. Kupodivu je o něm hodně napsáno. Také mě udivuje, že každý řekne: "Napsal jen jednu knihu - Prvosenky". Ale rozsah té „jediné“ knihy je stejný jako básnické dílo Šrámkovo.

Jo - a ten hřbitov : leží tam ještě řada básníků a poetů i prozaiků. Vilém Peča (sebevražda 1900 ve 21 letech), Jan Stránský-Mach (tragicky 1945 ve 30 letech), novinář a spisovatel F. Dolenský, jeho syn - slavný atlet Přemysl Dolenský, Karel Samšíňák (snad i polyhistor), Arne Novák (známý profesor estetiky) a další univerzitní profesori, malíři a nejlépe : přijďte se všichni podívat, máme v Sobotce i jiné věci než vzácný hřbitov. Rád všechny provedu a pokafuji.

Nechme hřbitov hřbitovem, pojďme raději k tvorbě. Tvoje tvorba, ale vlastně i celý život, je spojen s krajem Českého ráje. Čím tě tento kraj tolik oslovuje?

Otázka možná nadbytečná. Krajina mladičkových skautských výletů a her, kraj mých lásek a flámů, vycházek s láskou závěrečnou a životní a pak také pohled jen tak kolem, kraj prosycený mým Šrámkem a Šolcem, těžko se tahle kombinace přesadí jinam. A stále si vztah obnovuji. Už léta jsem v redakci vlastivědného čtvrtletníku Od Ještěda k Troskám a kam se sám nedostanu, o tom si přečtu. A občas se na stránkách objeví i různá moje psaní, studie, verše a tak.

A umřelá Semtinská lípa se stala mým údělem.

A co současná básnická tvorba?

To je trošku (spíš hodně) nadnesené výrazivo. Tvorba!? Přísně vzato, co už můžu v mém věku tvořit a plánovat. Když to přijde, napíšu si to do červeného sešitu, pokud ho najdu. Když ho hned nenajdu, rychle to zapomenu. Je to jako se zapomínáním národní historie. Jsou dny plus a dny minus. Bohužel se v součtu často ruší. Nicméně se mi zdá, že prózu píšu lépe, ale na písmenka už špatně vidím. Veršičky jsou kratší a na stránku je písmenek méně.

Představoval sis ve svých dvaceti letech jak bude vypadat svět, tedy ten dnešní?

No tak to vůbec ne. Jako každý správný příslušník mužského pohlaví jsem myslel na lásku, a že bude věčně. A pak také, abych profesně uspěl. Nebyla představa, že se něco ve státě změní.

Změnilo se, i když je dnešní doba v lecčems zvláštní, nakonec za svůj život jsi zažil mnohé, jak se díváš třeba na rok 1968, dobu normalizace a současnost?

To je povídání na dlouhé stránky, teď už místy jen pro trpké usmání. V šedesátém osmém to bylo „Kdo neskáče není Čech a my jsme mistři“ a hlavně dráždění chřestýše bosou nohou namísto opatrného, cílevědomého, řekl bych reverzibilního postupu. Také jsem na to s celou rodinou doplatil. Dva agenti StB pak stále za zády, nepřipuštění k obhajobě, zákaz do zahraničí a podobně. Nemít náhodou v hlavě rozpracovanou technologii pro nový závod.... Takže nejvíc normalizaci odnesla rodina, tedy děti. Český národ je nepoučitelný a nic dobrého si o nás už nemyslím. A v listopadu pak Koordinační centrum Občanského fora Turnova, jednání se Sovětskou posádkou, přejímání kasáren a všech objektů raketové základny, rada města Turnova, ale pak to urputně štěstí vrátit se a znovu vymýšlet věci pro lidi. Zatímco jsme vytvářeli nové struktury, ti chytřejší hrabali pod sebe, raději nemluvit, „nejsme jako oni“. Všichni dnes víme, jak a kam ten náš kapitalismus sklouznul. A kdo ho dostrkal až na hranici feudalizmu. To už není poezie, ale horor.

A co si myslíš o našem psaní, o našem tvůrčím úsilí, o naší činnosti ve spolku LiS?

Já jsem přesvědčen, že básník-spisovatel nemůže jen plodit lyriku a lkát nad nástrahami lásky či rozplývat se nad krásou krajiny. Došel jsem klopýtáním zase k tomu, co věděli už dávno před námi velikáni české politiky i literatury, tedy že spisovatel-básník musí být angažovaný (zní to blbě, ale význam chápejme jinak), zaujatý pro lidskou společnost jako celek, pro lidská práva, životní prostředí, chránit slabé a křičet proti nepravostem a nespravedlnostem a využít k tomu celou tu pracně nasbíranou škálu uměleckých výrazových prostředků a také svůj talent. Kéž to nezní banálně! V našem kroužku dokáže být takovým básníkem například Václav Teslík. A to už je naše činnost a já si myslím, že kroužek pod Tvým vedením funguje znamenitě a řekl bych, že ještě lépe. Moc se mi v něm líbí.

Jen je možná škoda, že do spolku přichází tak málo mladých autorek či autorů. Přitom na internetu je na nejrůznějších stránkách tzv. mladé poezie hodně. Co si myslíš o dnešní mladé generaci a rozumíš její poezii a názorům?

Některá mládež je naprosto skvělá, zodpovědná a jako femininum i velice krásná. Některá zase ne, je jiná. Potřebujeme do kroužku LiS mladičkou krev toho prvního typu. To samé si myslím i o mladé poezii. Bývá pěkná, když není násilně exhibicionistická. Ještě jsem neviděl „skutečné, životaschopné mládí“, které by neleželo v bolestech lásky. Tomu rozumím. Nechápu ale ty druhé.

Psal jsi pro své vlastní děti pohádky nebo básničky? A co třeba nyní napsat takové vlastní paměti, vzpomínky na svůj život, nakonec každá celebrita dneska vydává svoje deníky nebo aspoň kuchařku?

Tohle je přeci dvojaká otázka! Samozřejmě že jsem si pro děti vymýšlel pohádky a hodně! A i psal básničky, a snad ne úplně blbě. Ale vlastní paměti? - Nesmysl! Je to nejvýše faktografie, i když někdy hodně veselá a někdy i hodně smutná. Raději bych zpracoval paměti mého otce, které psal již roztrěsenou rukou a se zamženým zrakem. Je v nich mnoho životních rad.

Co tě v poslední době v literatuře oslovilo?

V souvislosti se Šolcem čtu starší básníky jako Vrchlického a Hála. Nedávno jsem obdivoval Dušana Palu (také se zasebevraždil) a přímo teď soboteckého básníka Jiřího Najmona – jeho Vypouštění léta. Je to generace Topinky a tak podivný metaforismus je nasnadě. Ale mezi tím si vždycky pro načerpání endorfinů otevřu Skácela, kterého mám asi stejně rád jako Šrámka.

Abychom nemluvili jen o umění a literatuře, chtěl bych naše členy představit taky jako lidi z masa a kostí. Máš nebo měl jsi vedle poezie a chemie nějaké koníčky? Co ti říká třeba sport či další druhy umění, divadlo, hrál jsi na hudební nástroj?

Ano, sport jsem měl tak nějak pořád. V dorosteneckém věku lehká atletika (sprinty, skoky). Ani nevím, jestli mám ještě krajský dorostenecký rekord na 60 m. Hodně dlouho (nejmíň 20 let) ho nikdo nepřekonal. Ve skoku dalekém mi ho pak o 1 cm vzal Jirka Krejcarů z Lomnice. On to pak dělal pořád a moc dobře. Já na vysoké přestal, protože na vysokoškolské spartakiádě jsem si natrhl stehenní sval a už jsem to dál neprovozoval. Hrál jsem krajskou soutěž ve volejbale, na hudební nástroj jsem nehrál, ani na divadlo.

A co hříchy, myslím tím třeba alkohol, kouření?

Alkohol sem tam přiměřeně, jen opravdu málokdy malinko nepřiměřeně. Pár cigaret (asi 5 denně) jsem ještě před třiceti lety kouřil, ale jen proto, když jsem nevěděl co na poradách říci. To jsi si jistě všiml, že když si někdo připravuje cigaretu, nikdo neřekne, že ten vůl neví jak odpovědět. Ale toleruje se, že on zrovna kouří, hned bude mluvit. Pak jsem si zlomil nohu, ve stadiu poúrazového šoku mi podali cigaretu, já se z toho pozvracel a už jsem to nemohl ani cítit. Také metoda. Kuřáci, zlomte si nohu! Jo – a také jsem se oženil. Je to hřích?

Jako chemik jsi nikdy nepřemýšlel o elixíru mládí nebo aspoň zdraví?

O tom přemýšlím až teď jako veršotepec, jsa často obklopen krásnými mladými ženami.

A o čem vlastně přemýšlí profesí chemik duší básník v bezesných nocích?

Kdy už konečně usne.

Přeji Ti hodně zdraví do dalších let, ať ti to píše, ať vydáváš další sbírky, ale přece jen, člověk je tvor smrtelný. Na koho se z té „básnické branže“ těšíš v onom literárním nebi, že si s ním popovídáš, a na co se ho zeptáš?

Tak já se do skutečného básnického nebe nedostanu. Styděl bych se tam. Nevím, jestli se do básnického očistce aspoň posílají knižní novinky z té vrchní sorty. Doufám ovšem pevně, že pro básníky peklo není zřízeno. A děkuji za přání i za otázky. Co s tím chceš zaplevelit?

S Josefem Jindrou rozmlouval Václav, leden 2011

JOSEF JINDRA – STRÍPKY V ZEMI

V prosinci 2010 vydal vlastním nákladem sobotecký básník Josef Jindra svoji třetí sbírku poezie „Střípky v zemi“. Útlá knížečka obsahuje 29 básní a jak sám autor v úvodu píše, jsou to „střípky různobarevné“, řada z nich vyšla třeba v regionálním tisku (něco i v Kobře či ČAJi) či na internetu, ale je dobře, že Josef Jindra ono různobarevné kvítí svázal a uvil do pěkného souboru. Navíc když knížečku vkusně doplnila trojice malířek, žen různých profesí i výtvarných stylů. A tak vedle téměř dvorní ilustrátorky Káti Krausové (známe z předchozích sbírek) najdeme ve sbírce kresby Martiny Bachové a Hany Srbové.

Co říci k různorodé tvorbě Josefa Jindry? Opět autor vychází ze svého rodného kraje (Ta ranní chvíle, Píseň o smutném ovčákovi, Humprecht, Karel Hynek na Kostí, atd.), ale všímá si i dnešních problémů a života kolem (Balada soudcovská, Právní jistota, To co jsme zač). Necháává zaznít i splínům a bolístkám na duši, které každý básník prožívá (Příliš levný dárek, Večery u jezera) a pochopitelně nemůže chybět ani láska v různých obměnách a podobách (Milenka letní noc, Čokoládová láska, Verše pro Evu, Hlas). Tak trochu mě překvapuje, že autor zařadil báseň Čtrnáctiletý plus, je sice vtipná, ale nevím, jestli bych měl já sám obvalu tuto báseň zařadit.

V každém případě jsou Josefovy verše příjemné, jejich čtení v čase vánočním (Když na Štedrý den prší, Když na Štedrý den sněží) navozuje tu správnou sváteční atmosféru. Zároveň i nostalgicky vyvolávají vzpomínky na časy minulé, a tak si dovolím popřát Josefu Jindrovi, aby neustával a jako „Hledač zlatých pokladů duší“ (viz báseň Návrat času), pokračoval ve škádlení múzy poezie ještě řadu let, aby „v pokoře žalu i v lásky objetí/ šel s námi ...“ (viz Česká zvonička) stále dál oním překrásným krajem Českého ráje.

Václav

Láska v SMS

**VECER JSEM TE CEKALA
KDES BYL PITOMCE !
NA VIKEND JEDE ZASE
MAMA PRYC TAK CO!
TATJANA**

*Já píši Vám, co mohu více?
Co ještě mohu dodat?
Teď vím, že máte právo sice
mne pohrdáním trestati,
leč ještě věřím, nešťastnice...*

**TAK JO ALE NEJDRIV
NA DYZU PRO MARENU
TROCHU SE SJEDEM,
NE ? EVZEN**

*Mé štěstí? Listu podobá se,
jejž ve vichřici trousí kmen.
Jsem ztracen, Bože, Vaší kráse
i lásce...Jsem Vás nehoden...*

(Překlad Josefa Hory)

Návrat času

Je mnoho zapomenutého
a zapomenutých
Je mnoho zapomínaného
a zapomínaných
ztrácí se
pod tlejícím listím
z šedých i křiklavých dob
Pod prachem a hromadou
stavebních sutí
ze vznosných paláců
bizarních ideologií

Něžné a drobné cibulky
bílých a červených tulipánů
jsou hluboko v zemi
Kdo ví
kde vsadili je dávní otcové
a matky zalévaly
úsměvem a slzami

Jdou Hledači
zlatých pokladů duší
Ač ruka slabá
přec jenom proráží
kamenné pavučí
na slavné paměti kraje
A odmetá nové návštěje
dobové pýchy

Tam v hloubi
je spící ozvěna

Václavu Jenšovskému

Roubenka

Stojí panna
mrazem zkřehlá
bosé nohy ve sněhu
Stojí panna
zadumaná
narozená pro něhu
Mistr řezbář
citem muže
dlátem líbal
ty dvě růže

co vyklouzly z výstřihu
Stojí
sněhem zapadaná
pod ní zmrzlá studánka
S mísou plnou
živé vody
čeká až rozmrznou ledy
Čeká na svá letní rána

Jmenuje se Roubenka

Humprecht

Krok za krokem
po úzkém ochozu
očima s výšky
posbírat
město do uzlíčku
Obraz za obrazem
ve svátečním rámu
Obejmout v ramenou
kraj lásek a flámů
a se světlem za hory
přes zábradlí

Z vysokých rozhleden
dívat se domů
či zpátky se vracet
z odvátných let
zašumí krev
až tep se za hlasem
jen těžko ukryje :
Vidíš !
Tamhle je !
Tamhle přece !
Ta bílá tečka
pod obzorem v dálce !
Tam na slunci !

Ta která do srdcí
zaznívá loutnou
Ta vlídná stráž
nad vzácnou vázou
domova

Osmdesát let Jaromíra Horáčka

Ani vlasům barvy stříbra
se nevyhýbá čas,
dva těžké kroky lehčím střídá,
jak život náš má napospas.

Ty vlasy vybízely v nás,
co poznaly až do sytosti :
tu hořkou touhu stavět hráz
zvůli i malověrnosti.

Těm moudrým vlasům patří dík,
že učily nás laskavosti,
ač žijeme jen okamžik,
že nesmí zbýt z nás jenom kosti.

A pravdou je a ne nadsázkou,
že lidské srdce těžce choré,
jste vždycky léčil lidskou láskou,
pane profesore !

Česká zvonička

Stavení dvacet má vesnička,
uprostřed na stráži zvonička.

Zvonek měl liber jen šedesát,
však dobrý zvoník to s ním uměl,
že několik tónin svedl hrát
a každý soused porozuměl,

že červený kohout na krov sedl,
rychle z polí domů v úděsu,
Švédy či Prajze lup k nám svedl,
nejvyšší čas je utéct do lesů.

Tu zvoničku roubil prapraděd,
i praděd s dědou provaz tahali
po dlouhou řádku ze svých let,
než na cestu jim traumarš zahráli.

Kronikář do knihy zapsal vzkaz,
jak zvláštní to byli zvoníci,
jak v rukou lkal jim zvonku hlas,
když ke hřbitovu - silnicí -

se smutný zástup ubíral

a tichý pláč se vzdaloval.

Když ale stříbrem znělo klekání,
zval zvonek nejen ku modlitbě,
ohlásil čas pro něžná setkání
a hladil a laskal srdce dvě.

V pokoře žalu i v lásky objetí
šel s námi celá staletí.

Vždycky říkal dobrý táta

Vždycky říkal dobrý táta
Chraň se chlapče advokáta
Ze všech počtů co jich v světě
Nejlíp zná jak oškube tě

Večery u jezera

Sedává tu u jezera
mladý básník za večera,
do vln hledí s břehu dolů,
pro smrt hledá metaforu.

Pokaždé, když slunce zajde,
věří, že teď už ji najde.
Nehledí však soustředěně,
nenajde ji neprodleně.

Často totiž hlavu zvedá.
Proč to dělá - neposeda ?
Snad že pije z lahve rum,
s hlavou musí k nebesům.

Lásky zrada prý v něm hnije,
proto tady ten rum pije.
Nezoufej, když láska zajde,
jiná žena si tě najde !

TĚŽKÉ JE PŘESVĚDČIT SEBE, NATOŽ BLIŽNÍHO

VÁCLAV TESLÍK

Dcerka: Já sama přece nemohu nic změnit. Otec: Já sám se snažím celý život změnit.

Vzor sporu - věčný, těžké řešení.

Otec: Jsme jako půda? - Ano, jsme jako půda. Dcerka: Jakápak půda? Ne, nejsme žádná půda!

.....

Tam - identickou blízkost nehledej. Než hledáním tím pošetilce stvoříš, svou vůlí bláhovou. Věř, jinotaj ten truhlu otevírá! Klíč z kovu jinotajů slit je slévačem a do formy jej vlévá vlídná štedrá mysl. A truhla kým .. ? Snad stvořena je tobě? To marně nesnímej, tu truhlu nosíš v sobě.

Už ten, kdo hledá klíč, je světu podezřelý, však bez hledání těžko najít sebe, a možná truhlu uzamyká více zámků. Pak jeden nepostačí klíč. Uč se, a věř, a miluj s nadějí – a postačí ti. Co? A proč se zase ptáš? Vyřčeno tolik bylo, tolik slov už vzešlo - jak květiny, a tolik semen padlo už k mým nohám.

Jsme jako půda. Jedna bývá štedrá a druhá trochu lakotná se nezdá, vždyť ona je. A je to trochu potíž, vyjít s tou i s ní, kdo však ji získá, kdo ji přesvědčí, poznává tolik – jistě víc než ten, kdo zná jen dobrou půdu. Tak nepohrdej žádným kusem země a spíš věř hospodářům, s nimiž i horší půda, méně úrodná, jde učit věrné oči. Jen jeden soud si povol: Kdo s půdou dobrou mnoho nezískal, tomu jen málo věř, vždyť je to ničema.

Jsme všichni stejní, jako pole z dálky viděná, však z blízka poznáš mnohé rozdíly, natož pak - když dáváš a bereš vůlí semínek.

A tak se uč i v sobě máš kus země, i půdu štedrou, půdu k uzoufání. Nauč se v sobě sít a sej na správné místo, semeno, které k tomu místu patří, a skálu ponech borovici, bříze, klíč jinotaje pod nohy ti padne a věci uvidíš, o nichž zde nelze psát. Kdo ví, co na dně truhly dřímá?

Bez mnoha slz nelze se obejít, jsou jako jarní deště, jsou jako nebezpečné vody, a přece víme, půda má ráda mírné dlouhé deště, a skálu neobměkčí ani velké vody. Tak nech ji být a ponechej ji, tu skálu z tvrdé žuly, nejtvrdějším zubům času. Vždyť věčné zůstává: Nejprve pozměň sebe. Kámen nech vichrům. A lhářům vyhýbej se včas.